

نومرو : ۹۳

اداره خانه

ایستانبول ، جفال اوغلنده

داثره اجتهدده

“ Idjtihad ” Constantinople

دوردنچی سنه

اجتهاد

حریت فکریه یه خادم

پنجشنبه کونلری حیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الہامی صفا

۱۳ شباط ۱۳۲۹

آبونه

سنه لك آلتی آیلق

تورکیا ایچین ۴۵ غروش ۳۰ غروش

ممالک اجنبیه ایچین ۱۵۰ فرانق ۸۰ فرانق

نسخه سی ۵۰ یارده

دولت، استقراضاتك فائض ورأس المال ریخته ویرکی ایله اوده مك مجبورینده بولونیدن ویرکیلك مكلفین ایچین موجب افلاس اوله حق بر درجه به وارمانه پك دقت ایتمه لیدر . ویرکیلك حد معروفی بولونجه حکومتلر اهالینك حسن منفعتی اوقشامق صورتیه جمع مبالغ طریق اختیار ایدرلر که علم مالیه بوکا «استقراض» دیرلر . بو ایکسنگ اورطه سنده برده «استقراض جبری» واردر که بوده اهالینك خصوصیه اصحاب ثروتك رضالرینه باقیمه ری درجه ثروتلرینه کوره جبراً کندیلرینه دولتك اسهام و تحویلاتی صائق ویا حکومتدن آلاجنی اولانلر یاره پرینه بو تحویلاتی ویرمکدن عبارتدر . ویرکیه ، خصوصیه متری بر ویرکیه نسبتله استقراض جبرینك اهون اولدینی آشکاردر : زیرا حکومت ولو جبری اولسون آلدینی یاره مقابل فائض ویره جکی کی ایلریده وسعت مالیه سی اولدینی زمان رأس المالیه اوده به جکدر ، بویه اولماسه بو صرف غصب و مصادره دیمک اولور که بزده سلطان عمود زماندنبری پایلما مشدر [*] .

اختیاره بیراقیلان اقراضات ده یا «وطنپورانه» اولور . بو حالدله سرمایه داران سائقه حمله پیاسه نك دوننده بر فائضه فضاغت ایدرلر . یاخود هرکسك منافع شخصیه سی تمامیه کوزه تمه سنه مساعد اولاحق بر شکله علی العاده وقوع بولور . اقراضات وطنپورانه به اشتراك ایدمک اولانلر یالکیز مملکتك افرادی و بو افراد انچنده حسن وطنله متحسین اولانلر اولاجنی ایچین ساحه سی غایت محدود قایلر و دولت احتیاجات عظمه سی هیچ بروقت بونوع استقراض ایله قایاده نه نهات قالا قالا ایشه یارایه حق بر «استقراضات عادیه» قایلر که بوکا علی الخصوص اجنی سرمایه دارلری اشتراك ایدمک جهته تأمیناتك قوتی و شرائطك مساعدیه سی نسبتنده یکوتنی قایلر قوتی و مبالغ همه الیه ایتک ممکن اولور .

حکومتلر استقراضلری تحویلات اخراجی صورتیه عقد ایدرلر . بوکا مقابل تحویلاتی صاتین آلان مقرضلر یا مؤبد بر ایراد تأمین ایدر و سرمایه یی ویرمه مکده مختار اولور یاخود

[*] مأمورین معاشاتندن اعانه نامیه توقیف اولدن مبالغی بو قبیلدن عد ایدرلر واعانه خصوصنده دائماً صنوف مأمورینه یوکلنلرک اصحاب ایراد و تجارتك بو حصه شرفدن محرومیتلرینه قائل اولمایانلر قسماً حقیقه اولسه لر دنوما اعانه سی بمحمزدن خارجدر . بز افراد ملتی یالکیز بر معاش دکل بر معاشله برابر تقویم حیاتلرندن برر آیلق عمرلریده برلکده فدا ایدمک بر استعدادده کورووروز . حتی امیز که اکثریتی بو شکلی ترجیح ایدمک قادار ضرورتده اولدقلری حالده بوکا امکان اولمادی ایچون بالضروره فدا کارلک او درجه سیمیه اکتفا ایتکده درلر .

مهمدر . حتی اولرده ره قلامک بر نوعیدر . بز انجق سرکیلر سایه سنده بر شهرک نفیس معمولاتندن ، دیگر شهرک ظریف مصنوعاتندن خبردار اولوروز . سرکیلرک ایشته بوقادار اهمیتی واردر . هله او مدالیه قازانق بوقی ، چوق دفعه بر آدمک قارون درجه سنده زنکین اولماسنی موجب اولور .

سرکیلرک اصل مهم جهتی قتالوقلرده شوراده بوراده کوردیکمز ، یاخود قولاقدن قولاغه خبر الدیغمز بعضی شیرک عینتی کورمک کمزدر . یاخود هیچ بریده اسمنی بیله کورمدیکمز ، هیچ بر طرفدن ایشتمدیکمز شیرلی اوراده کوزمزله کوردرک کنهنه واقف اولمقلغمزدر . ارتق بو قادار اهمیتی اولان سرکیلری بز فصل اهال ایدمبیلیرز . ایدرسه که دهها زیاده متضرر اولمازی یز ؟

۳ شباط ۱۳۲۹ : محمدزکی

اقتصادیات

استقراض مشکلاتی

احوال سیاسیهدن صرف نظر صرف اقتصادی بعضی اسباب دولتلرک ۱. اقراضاتی اشکال ایتکده در . عقد ایدمک کمز بویوک استقراض ایچین جاوید بک نه زماندنبری اوغراشدیفنی بیلوروز . حق بواستقراضه حائل اولان احوال سیاسیهده جرائد بومیهدن آز چوق آکلاشیلور . آنجاق مسئله نك برده صفحه اقتصاد . بهی وارد که او یالکیز بو استقراضه دکل بوندن اولکی وصورکه کی استقراضلر ، داها طوغروسی بوتون دولتلرک استقراضاتنه شامل بعض دقایق مالیه یی محتوی اولدینی ایچون بحثه دکر :

حکومتلر ترقیات عصبه نك تحمیل ایتدیکی عظیم احتیاجلر قارشیسنده یاره بولق ایچین یا یکی ویرکیلر طرح ایتک یا استقراض عقد ایتک یاخود بونلرک هر ایکسنده صراحت ایتک مجبورینده قائلر . شوقدر وار که حکومتلرک اک اولدوشو . نذکری ذی محافظه موجودیتلری اولدیفندن هر نه صورتله اولورسه اولسون الرینه یکن یاره یی متمر بر صورتده صرف ایتکدن زیاده استهلاکه میال بولورلر . اهالینك انده ثروت ملیه یی تزئیده خادم اولاجق اولان کوچوک سرمایه لری یکی ویرکیلر شکله طویلابوب استهلاک ایتک آتی ایچین منابع واردات دولته قوروتوجق برچاره سقیمه صراحت دیمکده

معین بر زمان ایچنده بورجنى اوده مك شرطيله فائض ويرر .
مقرض ایچین بوصورتلردن برین ترجیحده حق اختیار واردر .
استقراض تحویلآئنده ایکی عنصر کوزه چارپار : بری ثابت
قالان ایراد ویا فائض دیکریده متحول اولان سرمایه در .
معین اولان فائضنه مقابل وريله جك رأس المالک مقدارینى مقرضلر
احواله کوره تعیین ایدرلر . هر حالده بمقدار فائضك فى جاريسنه
داها طوغروسى عرض وطلب قانونه ومستقرض اولان حکو-
مك اعتبار ماليسنه تابع بولوندينى ایچین هر برده وهر زمانده
بر اولماز . باقیه لره قارشى تجارلر ناصل درجه درجه حائز
اعتبار ايسه لر سرمایه دارلرک نظر ندهده حکومترلر عینى فرق
اعتبار ايله تلقى اولتورلر . حکومترلر ایچنده دینه صادق اولانلر
واولیانلر واردر . هم غریبدر که اولیانلرک لیسته سى ده
اوزون بریکون کوستره تأدیاتی بویوک براعتدال دمله تعطیل
ویا تأجیل ایدن نیجه حکومترلر واردر . بویله حکومترلر اراضاتده
بولنان سرمایه دارلر کیمه اصناع مرام ایتسینلر ، شکایتلرینى
کیمه دیگله تسینلر ؟ هیچ ! اولنرک شکایتنه قولاق آصاجق
بر حکمه یوقدر . بورجلى حکومت محکمه لرینه مراجعت قاضی به
ینه کندیسندن شکایت دیمک اولمازى ؟ کندی حکومتى ايسه
اجنبى رانترلرینه (استقراض تحویلآئنه) انجق یکویرکیلر طرح
ایتمه سنى بیلرلر . بوصورنه بر تحویل صاتین آلا جق اولان یعنی
بر حکومت اجنبیه یه پاره اقراض ایدمه جك اولان بر آدم-مملکته
واردات بولتی غیرتیه غلیانه کلن - مجلس مبعوثان اعضاسنک
بوتخویلا نه طرح ایدمه جکاری تکالیفك تحت تهدیدنده بولندینى
وبوکا مقابل حقوقى مدافعه ایتك ایچین هیچ بر-سلاحه مالک
اولمادینى نظر دقتدن دور طوتاماز . بوخصوصده کندیلرینه
اوگود ویرنلرده اکسیک اولماز . مقرض ملترک مالیونى
یازدقلى اثرلرده حایقیرلر : بر حکومه پاره اقراض ایدمه جکسکر ،
دکلى ؟ هرشیدن اول اولنک ماضیسنى آراشدیریکز . باقکر ،
تهداتنه ندرجه یه قدر رعایت ایدمه یلمشدر ؟ صوکره قوه اجرائیه سنک
وصاتى نه مرکزده در ؟ بونی تدقیق ایتك ده اک مهم بروطفه
اولمایدیر . چونکه بولمانلر دایما حکومتك آلا جقیلرینه دشمندرلر .
خصوصیه بو آلا جقیلر اجنبى اولورسه . احوالده قوه اجرائیه
غیرمشول بروضعیتده بولنان قوه تشریمیه نك شومیلنه مقاومت
ایدمه یله جك درجه ده وظیفه شناس ووظیفه شناسلغنى کوستره جك
قدرده موقعنده قوی اولمایدیر . بومعلوماتى هرکون دنیانك
هر طرفنده انتشار ایدن غزته لردن آکلامق پك قولایدیر .

مستقرض حکومترلرک سیاست خارجیه وداخلیه لرینک
تدقیق ده انماض ایدمه جك مسائلدن دکلدیر . مستقرض حکومتك
قومشورلیله بر حربه طوتوشما سى احتمالى موجودمیدر ؟ بوقسه
باشنه ایشلر آچاجق بر مستعمره بولتیقه سنى هی تعقیب ایدیور ؟
اکراویله ايسه پك اعتماد ایتكه کلز . داخل اغتشاشاتى ده حسابدن

خارج طوتاییکز . بولنر حکومترلرک خزینه مالیه سنى قوروتان
برر بادسموم کبیدر . مدیون دولتک فقر وافلاس سنى موجب
اولاجق اسبابى نظر دقته آککر . غزته لردن بو احوالى ده
آکلامق آساندر .

مسئله نك جهت اقتصادیه سى جهت سیاسیه سندن دهامهم
اولدینى کى تقدیر و تخمینى ده دها کوچدر . بر کره مستقرض
دولت آلدینى پاره لری نه سورتله صرف ایتمش ویا ایدمه جکدر ؟
اگر امور نافعده استعمال ایدمه جك ، یوللر ، شومندوفرلر ،
لیمانلر ، قانالار یاپه رقى بشمر بر سرمایه حالته قویاجقسه مبالغ
مستقرضه نك غائب اولماسى ممکن اولور . فقط اگر استقراض
بودجه آچینى قایماق ، تسلیحاته صرف اولونمق ، طوللر زرهیلر
آلتق ایچون یاییلیورسه اوزمان آفاق مالیه ده افلاسك قورقونج
اشکالى رونما اولور .

بولنر تدقیق اولوندقدن صوکره مستقرض حکومتك دیون
عمومیه سنك بالغ اولدینى یکون ايله بوکا مقابل اولان بودجه
تخصصاتى نظر دقته آلتیر . دها صوکره واردات ومصارفات
یکونلری قارشیلانلر بیلر . بوصورتله حکومتك میل اسراف
ویا اقتصادیسى حقنده بر فکر ایدینلیدیکی کبی اهایله سنك
آغیر برویرکوا آلتنده ازبواب ازیلیدیکی ده کلاشیلر حقى مستقرض
حکومتك اصول مسکو کاتى ده مقرضلر ایچین اهمیتدن عاری دکلدیر .

اگر مقیاس مسکو کاتى آلتون ویا آلتون دکرنده بر معدن
دکله او حکومت دیکر لرینه نظراً قلب آچه ايله ایشنى بوروتیور
دیمکدر . فقط ویرکیلرینى بویله قیمتى دون بر آچه آلوب
مصارف داخلیه سنى ده ینه بو آچه ايله تسویه ایدن بو حکومت
خارج اولان بورجنى صاغ آچه ايله اوده مک مجبوریتده
بولوندینى ایچین دایما آره ده کى فرق فیثائى بودجه نك دیون عمومیه
تخصیصاته ضم ایتك ر بوصورتله بوتون بوتون متضرر اولن
تهلکه سنه معروض قالش اولور . جوق یکمز بویله حکومترلر
آلا جقیلرینه خطاباً : « بوندن صوکره سزده بزم قولاندیفمز
پاره دن آلا جقسکر ، یاخود هیچ برشى آلامیه جقسکر ! »
دیمک ضرورتى حس ایدر . آلا جقیلر ایچین بوکا بویونا ککدن
بشقه چاره یوقدر . ایسی کاغد پاره قوللانان حکومترلر پاره
اقراض ایتمه مکدر .

اداره سى یولنده اولان دولترلر استقراضات جدیده ايله
منابع ثروت ملیه یی برقات دها آرتیرمه موقوف اولورلر . بویله
اولیانلر ايسه بالعکس او ثروتى بومتق ایچین آجیلان آغیرلر
اومنا بى طیمقه کویا امنیت قازانق ایسترلر . فقط بوقارشیلقلره ده
پك اعتماد ایتكه کلز .

بولنان حکومتى بورج لرینه مقابل نه قارشیلقلر تأمین وترهین
ایتمش ایکن کونک برنده کینى او یله ایسته دیکى ایچین بوتون
اومواع وترهیناتى کبرى آلیوردى وهیچ کیمسه آغیریه

بشده برنی قازاغش یعنی یوزده بش فائض ویره جکنه دوت ویرمه نك یوانی بولمش دیمك اولور. تحویل دیونك بوطولامباجلی طریق مقررلی اصل جان نه وندن ووره جق برچاره مالی کی تلقی ایدلدیکی ایچین لسان مالیده تام معناسیله حزب کله سی قوللانیله رق مثلا On frappe la rente ده نیلیر .

ایشته بو کی اسبابه بناء زینکین ملتلك ارباب مالیه سی وطنداشلیخی استقراض تحویلاتی اشتراسته پك آز تشویق ایدرلر. اولنرك محصله ادعاری شودر : « پاره کزی تهلكه به قومق ایسته مزسه کز دولتره اقراض ایتمه ییکز . تاریخ چوق حکومتلك فویاسنی میدانه چیقارهرق افلاسنی تفسیر ایتدی و آجی خاطرلر بیراقدی . فقط انسانلر متنه اولازلر وداثما سلفلرینك دوشدکلی طوزاقلره دوشرلر ، بونك ایچین بز قاریشماز . ینه ایسترسه کز رانت آلفده دوام ایدك ، فقط کوزیکزی ده آچك ، وهر زمان ایکی دشمنله چارپیشمق ایچین حاضر بولونك : بونلرك بری افلاس ، او بری تحویل دیون در» آرتق قافلاری بوکی نصایحه طولان سرمایه دارلرله استقراض مذاکره سنه کیریشمکده نه درجه مشکلات اولدیغی سز تأمل ایدك .

علی قاسمی

شائناطاشی

دوهر

۱۱

محرری : گوته

— ها! اوبشقه مسئله! زیرا پك شدتلی بر تحسك تحت تأثیرنده بولنان بر کیمسه ملاحظه سنی ، محاکمه سنی غیب ایتش بر سرخوش ویا مجنون کی نظر مطالعه آلمایلدیر .

— (کولهرك) پك اعلا! دیدم . ایشته بزم محاکمه لی اولانلر مزده بویله در! ابتلا! سرخوشلق! دیوانه لك! دیر کچرز . ای اخلاقیون! سز همجنسکزر اولان شو زوالی بشریته قارشی شاشیله جق بر طویفوسزلق کوستریورسکزر . بونی سرخوشدر دیه پای حقارتکزرله چیکنر اوته کندن ده لیدر دیه یوزیکزی چویررسکزر . یا راهبلر کی باقار کچر ، یاخود مراثیرلر کی علنا الله دعالریوللارسکزر . چونکه اوسزی او زمردن ایتمه مشدر . بن بر قاچ کره سرخوش اولدم واکثریا تحسکسات مفرطه

آجوبده برشی سویله مدی . (بونی بزیاغش اولایدق جهان یزندن اویناردی) قاعده عمومیه : کوستریلن تأمینندن زیاده احوال اقتصادی نظر اعتباره آله جق . سویله تعبیر ایدم : اگر حکومت بورجی طانیر « ناموسلی آدم » ایسه اقراضه تردد ایتمکزر ، یوقسه لا .

هله بزم کی دیون عمومیه سی اجنی قونطرونله تابع اولان بر حکومتدن باقیلرسه هیچ قورقولماق ایجاب ایدر . فقط قاعده بودجه قاروشیلغندن زیاده مملکتک منابع ثروتی ووضعیته اقتصادی سی آراغی ایجاب ایده جکی اونلر بیلورلر . بر آدم بورجه ، نه قادر صاغلام اولسه آج قانجه آلاجلقلسنه ! « ای آرتق ، سن سویله طور باقم ! » دیمکه مجبور اولور ، و بو مجبورینك قارشیننده آقان صولر طورر . بونکله برابر بین الملل اولان بقونطرولك مقررلر نظرنده اك قوتلی تأمینندن معدود اولدیغنه شبهه یوقدر .

صانکی اعتبار مالی سی پك بولنده اولیان حکومتلره اقراضده بولنقده تهلكه وارده ایشی طایقنده کیدن حکومتلره قارشی بوتهلکه هیچ یوقیدر ؟ بالعکس ای سرمایه داران ، بالعکس! اولر سزك ایچین ده تهلكه لیدرلر بوسو آرقه سننده سزی داثما جان نه وکزدن ووره جق بردشمنکزر واردرکه بورجلی اولان حکومت نه قادر بلنی طوغریلترسه بوخصوصده اوقادار نیشانجی اولور . اودشمنك اسمی « محویل دیون » در .

پارده احتیاجی اولان اوهردرلو معناسیله صیقیشان بر حکومت تحویلاتی صانه بلمك ایچین هرشرطه راضی اولهرقه ، مخراج اولدینی مبالغی الهه ایتش اولسون . اگر بویاره ی اسراف ایدرسه کندییی ایچین فنا اولدینی قادر سزك ایچین ده فنادره چونکه یوزولمش بر قویوندن آرتق دری آلینه ماز .

حسن اداره ابله ایشلرینی بولنه قویارسه کندییی ایچین پك اینی اولورسه ده سزك ایچین ینه فنادر . چونکه اوکونك برنده سزه سویله سویله جکدر :

« بن آرتق بورجك پك اغیر اولان شرائطنه تحمل ایتك مجبوریننده دكلم ، فائضدن یوزده شوقدر تنزیل ایده جکسکزر . بوکاراضی اولازسه کز پاره کزی کبری ویره جکم » بوتکلیف اوبله شرائط آراستنده درمیان اولونورکه اکثریافائضک تنزیلنه موافقت ایتك خبرلی اولور . زیرا بوتکلیفه قارشی اگر هرکس آلاچغنی آله قاقیشسه بورجلی حکومتك حالی پك یامان اولور . بوشکله اولان تحویل دیونه برشی ، ده نیله ضر . فقط حکومتلك آلاجلقیلرینه ووردقلری اك مؤثر ضربه استقراض تحویلاتندن رسم آله قاقیشمالریدر . زیرابورسم منضمه راضی اولمایا مقرر ایچین سرمایه سنه دسترس اولقی امیدیه هیچ یوقدر . یوزده بش فائضله عقد استقراض ایدن بر حکومت ، تحویلاتنك فائضنی اوزرینه یوزده یکریر ویرکو طرح ایتش اولسه فائضك